Teknologiateollisuus

Eduskunnan verojaosto 18.5.2018

Lausunto koskien Valtioneuvoston kirjelmiä U 21/2018 ja U 22/2018

Teknologiateollisuus ry kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto Valtioneuvoston kirjelmistä komission direktiiviehdotuksista digitaalisesta kiinteästä toimipaikasta (U21/2018) ja digitaalisten palvelujen verotuksesta (U22/2018) sekä komission tiedonannosta digitaalisen talouden verotuksesta. Teknologiateollisuus ry katsoo U-kirjelmät perustelluiksi ja hyvin argumentoiduiksi.

1 Komission asettamat tavoitteet ja miksi niitä ei saavuteta digiveroehdotuksilla

Komission tiedonannossaan asettamat digitalouden verottamisen tavoitteet ovat periaatteessa kannatettavia. Ehdotetut keinot johtaisivat kuitenkin todennäköisesti päinvastaiseen tulokseen.

1. Digitalouden erilainen, liikevaihtoon (ja myös tappiollisiin yrityksiin) kohdistuva verotusjärjestelmä ei ole **oikeudenmukainen**. Pahimmillaan erottelu johtaa digitalisoitumisinvestointien hidastumiseen tai siirtymiseen EU:n ulkopuolisiin maihin.
2. Muusta maailmasta poikkeavat digiverotusjärjestelmät aiheuttavat kaksinkertaista verotusta, kalliita veroriitoja, mahdollisia vero-/tullivastaiskuja EU:n ulkopuolisilta mailta ja kiristynyttä verotusta EU-maiden yrityksille. Digitaalisten kiinteiden toimipaikkojen muodostuminen aiheuttaa yrityksille ja verohallinnoille raskasta hallinnollista taakkaa. Komission ehdottamat veromallit eivät edistä **toimivaa sisämarkkinaa** ja voisivat vahingoittaa koko **EU-alueen kilpailukykyä**.
3. Täysin uusi, maantieteellisesti ja liiketoiminta-alan perusteella poikkeava sekä tulkinnanvarainen verojärjestelmä ei ole **ennustettava** eikä **kestävä**. Väliaikaiseksi tarkoitettu digipalveluihin kohdistuva liikevaihtovero on lisäksi kallis ja raskas.

U 21/2018: Merkittävän digitaalisen läsnäolon yritysverotus – pysyvä digiveromalli

Liikevaihto-/käyttäjärajat:
Toisen vaiheen verouudistuksen osalta komissio ehdottaa kolmea vaihtoehtoista rajaa kiinteän toimipaikan muodostumiselle: 7 MEUR liikevaihtoa, 100.000 käyttäjää tai 3.000 yrityskäyttäjää.

- Liikevaihtorajan ylittymisen perusteella vaadittava kiinteän toimipaikan vaatimus täyttyisi vähintäänkin yhden **EU-maan osalta valtaosalla teknologiateollisuusyrityksistä**. Liiketoimintakuvausten perusteella ulkopuolelle jäisivät lähinnä vain prosessiteollisuus ja osa metallituotteiden valmistuksesta. Jo nyt suurimmassa ja jatkuvasti kasvavassa osassa kone-, elektroniikka- ja sähköteollisuutta on jonkinlaista tiedonkeruuta ja käsittelyä, kuten mittausta mukana.

- 7 miljoonan euron liikevaihtorajaan lasketaan direktiivissä luetelluista digitaalisista liiketoimista kertyvä liikevaihto. Yrityksillä ole omaa tarvetta erottaa kirjanpidossaan digitaalista toimintaa muusta toiminnasta. Monen yrityksen liiketoiminta ei ole enää tavaramyyntiä, vaan samalla myydään ylläpito- ja huoltopalvelu- sekä siihen liittyvät ohjelmisto- ja tietojärjestelmät. Hinnoittelun jakaminen on hallinnollisesti raskasta, epäspesifiä ja siksi helposti eri maiden veroviranomaisten riitautettavissa.

- Direktiiviehdotuksen liikevaihto- ja käyttäjärajojen tavoitteena on, ettei pienille yrityksille ja vähäisellä digitaalisella läsnäololla muodostuisi kiinteitä toimipaikkoja. Joillakin toimialoilla käyttäjien raja tulee vastaan jo selvästi 7 miljoonan euron liikevaihtorajaa alemmalla liikevaihdolla. Esimerkiksi ohjelmisto-, edutech- ja pelialalla yksittäiselle

Teknologiateollisuus

käyttäjälle myytävän palvelun arvo voi olla muutaman euron suuruinen – 100.000 käyttäjän raja täyttyisi näillä yrityksillä vain 100.000-500.000 euron liikevaihdolla kyseisestä valtiosta.

Direktiivin kattama liiketoiminta:
Pysyvän digiveroesityksen liitteen II liiketoimintalistaus kattaa käytännössä kaikki ohjelmistotoimialat pelialasta tietoturvapalveluihin. Myös kaikki toimialat, joissa ohjelmisto on olennainen osa palvelua tai laitetta, ovat todennäköisesti direktiivin kattamaa liiketoimintaa. **Näiden yritysten osalta muodostuisi kiinteä toimipaikka kulutusmaahan ja tuloa verotettaisiin Suomen ulkopuolella.**

Hallitus haluaa Suomesta tekoälyn mallimaan. IoT, tekoäly, 3D-printtaus, big data-perusteinen liiketoiminta, kaikki missä tietoa liikkuu digitaalisesti, olisivat direktiivin kattamaa liiketoimintaa.

- verkkosivujen ja -sivustojen hallinnointipalvelut, datakeskustoiminta sekä pilvipalveluna tarjottava tietojen tallennustila. Tällaista liiketoimintaa harjoittanevat teleyritykset, konesaliyritykset, ICT-palveluyritykset.

- Järjestelmien etähallinta-, huolto- ja -seurantapalvelut. Tällaista voi olla esimerkiksi huoltopalvelu, jolloin laite voidaan huoltaa ennen, kun aiheutuu kallis tuotantokatko tai tiedon kerääminen koneiden ja laitteiden kehittämistä varten. Myös isossa osassa koneita ja laitteita on jo etähallintamahdollisuus, jolloin laitetta voidaan tarvittaessa operoida tai huoltaa muualta. Nämä kohdat koskisivat paitsi isojen laitteiden ja koneiden valmistajia, myös esimerkiksi sähköverkot ovat etäseurattavia. Järjestelmien etähallinnasta voidaan puhua myös esimerkiksi automatisoidun liikenteen, kuten automatisoitujen laivojen tapauksessa, sekä logistiikkakeskusten osalta.

- Kohdan f liiketoimintakuvaus laajentaa direktiivin soveltamisalaa merkittävästi. Sen mukaan ohjelmistojen käyttö ja lataus, sekä niiden päivitykset ovat direktiivin kattamaa liiketoimintaa. Ohjelmistojen päivitykset voivat olla esim. tietoturvapäivityksiä, joissa 3.000 B2B-käyttäjän raja ylittyy, mutta liikevaihto on kaukana 7 MEUR rajasta (pienelle yritykselle tietoturvapaketti maksaa n. 50 € vuodessa, jolloin liikevaihto olisi 150.000 €).

- Erityisesti Suomen koulutusviennin kannalta on huono asia, että myös automatisoitu etäopetus sekä digitaaliset oppikirjat ovat direktiivin kattamaa liiketoimintaa.

Tulon allokointi ja arvon muodostuminen:
Kiinteän toimipaikan muodostumissääntöjen muutoksen lisäksi komission esitykseen kuuluu ehdotus radikaalisti muuttaa tulon allokointisääntöjä niin, että kuluttajan raakadata ja osallistuminen sisällöntuottamiseen olisivat merkittäviä arvonmuodostajia. Komission kuvaama arvon muodostuksen malli on ristiriitainen: vaikka tunnistetaan, että yksi merkittävimmistä arvon muodostajista digitaloudessa on aineettomat oikeudet, silti aineettomia oikeuksia ei oteta huomioon arvon muodostuksessa.

- Raakadatalla ei ole vielä merkittävää arvoa. Datan arvo muodostuu vasta, kun siitä tulee käytettävää ja hyödynnettävää. Tietoa tulee yhdistää, organisoida ja analysoida. Yleensä tämä toiminta ei tapahdu kuluttajan sijaintimaassa.

- Direktiiviehdotuksessa annetaan muutamia esimerkkejä allokaatioavaimista, jollaisia olisivat mm. tutkimus- ja kehitys- sekä markkinointikulut, sekä käyttäjien määrä ja kerätyn

Teknologiateollisuus

datan määrä jäsenvaltioittain. Yritysten kehittämillä ohjelmistoilla, liiketoimintariskin kantamisella, tiedon käsittelyllä ja palveluiden kehittämisellä on suhteessa pienempi arvo kuin aiemmin. Tämä ei juuri innosta yrityksiä kehittämään, tehostamaan ja digitalisoimaan liiketoimintaansa.

- Arvon muodostuksen nojaaminen asiakkaan raakadataan/lukumäärään saattaa osua EU:ta omaan nilkkaan, koska Verotettavaa tuottoa saattaa jatkossa valua EU:n ulkopuolelle. Vaikka EU on 500 miljoonalla käyttäjällään suuri markkina, on globaalisti muita merkittäviä ja suurempia markkinoita, kuten Kiina, Intia ja Yhdysvallat. Lienee vaikea perustella miksi EU-alueella sijaitsevan kuluttajan raakadatalla olisi suurempi arvo, kuin muiden markkinoiden kuluttajien raakadatalla. Wired-lehden kokoaman tilaston mukaan Applen ja Googlen sovelluskaupoissa tapahtuvien latausten määrä Saksassa, Ranskassa ja UK:ssa yhteensä on samaa luokkaa, kuin Indonesiassa yksistään ja vain murto-osa Intian luvuista, jossa vasta 1/3 väestöstä on älypuhelin käytössään.[1]

GDPR:
Toukokuussa voimaan tulevan yleisen tietosuoja-asetuksen (GDPR) tavoitteena on, että yritys käsittelee vain liiketoimintansa kannalta olennaista tietoa kuluttajista. Komission ehdotus johtaisi siihen, että yritykset joutuisivat keräämään laajoja tietoaineistoja yksityisistä kuluttajista vain verotuksen toimittamista varten. Tätä käyttäjätietoa olisi myös todennäköisesti siirrettävä yritykseltä toiselle, koko toimitusketjun läpi, jolloin henkilötietojen käsittelyyn liittyvät riskit kasvavat tarpeettomasti.

U 22/2018: Tiettyihin digitaalisiin palveluihin liittyvän liikevaihdon verotus (Digital Services Tax, DST) – väliaikainen digiveromalli

Komission digiveroehdotuksilla pyrittiin kohdentamaan veroseuraamuksia suuriin amerikkalaisiin digiyrityksiin. Tällaisenaan veroseuraamuksia tulisi myös joillekin suomalaisille suuryrityksille, mutta myös pienemmät yritykset tulisivat välillisesti kärsimään näistä uusista säännöistä.

- Digitalous muodostaa useiden toimijoiden ekosysteemeitä, jotka kokonaisuudessaan hyötyvät ekosysteemin toiminnasta. On mahdotonta eristää ekosysteemin yksi osa, kohdistaa siihen ylimääräinen vero ja väittää, etteivät ekosysteemin muut osat kärsi siitä. Suomalaisille yrityksille tulisi digiverosta myös välillisiä kuluja, odotettavissa olevien palveluntarjoajien hinnannostojen johdosta.

- Mikäli Yhdysvallat katsoo, että digivero-direktiiviehdotus on hyökkäys yhdysvaltalaisia yhtiöitä kohtaan, se voi ryhtyä vastatoimiin. Tämä iskisi todennäköisesti suomalaisiin yrityksiin suoraankin, mutta myös välillisesti. Suomen viennistä n. 40 % suuntautuu EU-alueelle ja EU:n talouden kärsiessä notkahtaa myös Suomen talous.

- Direktiiviehdotuksessa kehotetaan jäsenvaltioita kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi antamaan yrityksille mahdollisuuden vähentää DST kuluna yhteisöveropohjaa laskettaessa. Tällöin tilanne voi olla, että DST-vero maksetaan yhteen jäsenvaltioon, ja toisessa jäsenvaltiossa yhteisöverotuotot pienenevät hyvityksestä johtuen. Mikäli yrityksellä ei ole riittävästi tuloa toisessa jäsenvaltiossa, josta maksetun veron voisi vähentää, kohdistuu yritykseen kaksinkertainen verotus.

[1] http://www.wired.co.uk/article/apple-app-store-google-play-growth-app-economy

Teknologiateollisuus

- DST ei ilmeisesti ole verosopimusten, EU:n arbitraatiosopimuksen ja/tai EU:n riitojenratkaisudirektiivin soveltamisalaan kuuluva vero. Siten yrityksellä ei ole keinoja edes pyrkiä saamaan ratkaisua veroriitaan.

2 Lopuksi

Digitalisaatiota hyödynnetään Euroopassa kaikilla yhteiskunnan aloilla eikä digitaalisuutta voida eikä pidäkään pyrkiä erottamaan tuotteista irralleen. **Verotuksella tulee edistää, ei hidastaa digitalisaatiota. Käsillä olevat ehdotukset tekisivät EU:sta nykyistä vaikeamman ympäristön digitaaliselle liiketoiminnalle.**

Laaja kansainvälinen yhteistyö on ainoa järkevä mahdollisuus päivittää verojärjestelmä talouden digitalisoitumisen huomioivaksi, sillä yritysten liiketoiminta on globaalia. Siksi muutokset verojärjestelmiin tulisi tehdä OECD-tasolla - koskien kaikkea liiketoimintaa. Nykyinen verojärjestelmä tulee ottaa muutosten pohjaksi, eikä tuoda kokonaan uutta ja merkittävää epävarmuutta ja ennakoimattomuutta aiheuttavaa poikkeavaa verojärjestelmää.

Digitalisaatio tulisi nähdä mahdollisuutena jäsenmaille edistää verotuksen ennustettavuutta ja tehokkuutta. **Verotuksen digitalisointi, automatisointi ja reaaliaikaistaminen voisivat tuoda merkittäviä säästöjä sekä valtiolle että yrityksille. Nämä myös voisivat vähentää harmaata taloutta, sekä pienentää verovajetta.**

Lisätietoja:

Maria Volanen
Johtava asiantuntija, verotus
maria.volanen@teknologiateollisuus.fi p. 040 5323 744